

Dividir el territori divideix

El govern català ha previst d'aprovar aquest mes el controvertit avantprojecte de llei de vegueries, que pretén superar la divisió provincial. Tot amb tot, un seguit de discrepàncies, amb l'oposició i a l'àmbit local, fan preveure un debat intens al Parlament.

Indicadors que informen del límit territorial de la Vall d'Aran, prop de la boca sud del túnel de Viella.

La regulació de la nova organització territorial de Catalunya, allò que es coneix per *lleis de vegueries*, s'ha convertit en un altre motiu de disputa entre els partits polítics catalans, tal com ha succeït amb més reformes pendents, com ara la de la llei electoral. En aquest cas, però,

a les lluites partidistes s'hi han afegit també les discrepàncies que han aparegut en alguns territoris afectats, com són, sobretot, la reclamació d'una vegueria pròpia per al Penedès –que inclogui les comarques de l'Anoia, el Baix i l'Alt Penedès i el Garraf– a més de les disputes per la capitalitat

de vegueria, com passa entre Vic i Manresa, o bé entre Tarragona i Reus. Sigui com vulgui, el Departament de Governació de la Generalitat de Catalunya, que encapçala el conseller Jordi Ausàs, responsable de l'elaboració d'aquest avantprojecte de llei, està decidit a aprovar-lo com més avi-

at millor. Segons que van assenyalar fonts d'aquest departament abans del tancament d'aquesta edició, la intenció era que l'avantprojecte de la llei de vegueries fos aprovat pel govern a la reunió del dimarts dia 5 de gener. Tanmateix, no es descartava que s'hagués d'ajornar i que fos aprovat al llarg del mes de gener.

Amb tot, el Departament de Governació insisteix a dir que l'avantprojecte té el consens del govern, que ha rebut el vist-i-plau tècnic i que només hi manca concretar la data d'aprovació. Això, tanmateix, contrasta amb tot un seguit de discrepàncies que han aflorat recentment, tant entre els socis de govern com entre alguns alcaldes socialistes. Així doncs, mentre la conselleria de Governació, que depèn d'ERC, insisteix a dir que hi ha consens entre els partits que formen el govern, alguns alcaldes del PSC, com ara el sabadellenc Manuel Bustos, president de la Federació Catalana de Municipis, han suggerit que la llei de vegueries sigui aparcada per manca de consens. En una línia semblant, un altre alcalde socialista, el de Tarragona, Josep Fèlix Ballesteros, ha demanat també que s'ajorni l'aprovació d'aquesta llei fins a la legislatura vinent, adduint que ja no queda temps per aprovar-la durant aquest mandat. Ballesteros, a més, reclama que la vegueria del Camp de Tarragona es digui només *vegueria de Tarragona* i que la capital sigui aquesta ciutat, i no pas Reus, com reclama l'alcalde socialista d'aquesta altra localitat, Lluís Miquel Pérez. L'alcalde tarragoní, en aquest sentit, ha promogut mobilitzacions ciutadanes per demanar al Parlament de Catalunya que les seves peticions siguin escoltades.

Debat més ampli. Tanmateix, les discrepàncies per la creació d'una vuitena vegueria o per la capitalitat de Tarragona són només la punta de l'iceberg d'una disputa molt més àmplia. EL TEMPS ha parlat amb els responsables de política territorial dels tres principals partits catalans, CiU, PSC i ERC, per saber quina posició té cadascú amb relació a aquesta qüestió. En primer lloc, cal dir que només ERC es mostra convençut que és un bon moment per a tramitar la

Lluís Corominas (CiU): "No acceptarem el debat de les vegueries sense la llei de finançament"

lleï al Parlament, contràriament a l'opinió tant del seu soci de govern, el representant del PSC, com també el de CiU. Roberto Labandera, diputat i portaveu del PSC a la comissió de Política Territorial del Parlament de Catalunya, assegura que no hi ha prou consens respecte a la reforma territorial: "Si no hi ha consens val més deixar-ho estar i no passar-nos tot el dia barallant-nos. Sense el suport necessari, que ha de ser de dos terços, no podem fer una llei", diu Labandera. Al seu torn, Lluís Corominas, diputat al Parlament i responsable dels afers territorials de CiU, considera que la llei de vegueries es podria tramitar sempre que el debat vagi paral·lel

amb el de la llei de règim local: "No acceptarem el debat de les vegueries sense la llei de finançament. Cal veure quines administracions volem, amb quines competències i amb quin finançament. Tots tres debats han d'anar en paral·lel", diu Corominas.

Respecte a la possibilitat que el Penedès esdevingui la vuitena vegueria, Roberto Labandera, del PSC, assegura que la posició del seu partit "és la mateixa del govern, és a dir, la divisió en set vegueries. Per tant, no estem d'acord amb la vuitena. Sí que acceptem que hi hagi un àmbit funcional, quant a equipaments. L'encaix natural de l'Alt Penedès i el Garraf és la regió de Barcelona i,

La nova divisió territorial de Catalunya

Vegueries

Alt Pirineu i Aran	Girona	Lleida
Barcelona	Central	Terres de l'Ebre
Camp de Tarragona		

JORDI PLAY

Jordi Ausàs, conseller de Governació.

en canvi, el del Baix Penedès ho és amb Tarragona. Catalunya és un país petit i esmicolar-lo pot acabar dificultant la gestió”, apunta Labandera. En una línia semblant, Lluís Corominas, de CiU, defensa també l'àmbit del Penedès. “Hi haurà un àmbit funcional del Penedès, pel que fa a plantejament urbanístic, diferenciat del barceloní. No és una vuitena vegueria. Estem d'acord que Catalunya tingui una organització diferent de les quatre províncies, però a l'hora de dir el nombre de vegueries, i quines comarques hi ha a cada una, cal escoltar el territori i comptar amb el consens territorial”, opina Corominas.

En aquest sentit, el responsable de temes territorials d'ERC, Marc Sanglas, partit que ha pres posició a favor de la vegueria del Penedès, està d'acord que cal consens: “Hi ha un principi d'acord en un projecte de llei basat en set vegueries. La cosa més important, però, és que aquesta llei, més enllà del nombre,

permeti de superar el marc provincial. Després ja veurem com s'ha de dibuixar. Per això hi ha d'haver el màxim consens. Caldrà discutir-ho al Parlament”, diu el secretari de Política Municipal d'ERC, que es mostra favorable a reconèixer la particularitat del Penedès: “Esquerra ha tingut una posició favorable que el Penedès sigui reconegut com un àmbit propi, per raons històriques i perquè es correspon amb la realitat. Si es vol, se'n pot dir vuitena vegueria, però allò més important és que es reconegui l'àmbit territorial del Penedès.” Sigui com sigui, tots els partits estan d'acord, com estableix l'Estatut de Catalunya, que desapareguin les diputacions provincials i que les seves funcions siguin transferides als consells de vegueria.

Problema comarcal. En canvi, el paper que haurien de tenir els consells comarcals en la nova divisió per vegueries desperta més discrepàn-

Una divisió territorial medieval

La vegueria respon a una divisió política i administrativa nascuda a l'edat mitjana i que es va mantenir fins el segle XVIII. El veguer era un funcionari reial que tenia competències judicials i polítiques, que sovint entraven en conflicte amb la Generalitat i els municipis. Al llarg dels anys van canviar tant el nombre com els límits de les vegueries. Les 24 vegueries que van existir fins el 1716 foren substituïdes pels corregiments, arran de l'aplicació del decret de Nova Planta imposat per Felip V. Posteriorment, la divisió per vegueries, un total de nou, fou recuperada el 1936 per la Generalitat republicana i tornada a suprimir, tres anys després, pel règim franquista. L'Estatut de Catalunya del 2006 ha tornat a establir que l'organització territorial bàsica del país s'articula en municipis i vegueries.

cies. Segons Marc Sanglas, d'ERC, caldria suprimir-ne alguns: “L'experiència demostra que alguns consells comarcals funcionen bé i alguns altres no. Per exemple, no té gaire sentit que el Barcelonès tingui consell comarcal. El règim dels consells no ha de ser homogeni, sinó que s'ha d'articular segons les competències”, opina Sanglas. D'una altra banda, Roberto Labandera, portaveu socialista a la comissió de Política Territorial del Parlament, no considera que calgui suprimir cap consell: “Però haurien de perdre el caràcter polític i ser només consells d'alcaldes. Això sí, alguns consells comarcals haurien de revisar els seus àmbits i coordinar-se millor per gestionar recursos”, diu Labandera. Igualment, Lluís Corominas, diputat de CiU, opina que cal mantenir els consells i finançar-los bé: “A diferència del PSC i d'ERC, nosaltres lluitem perquè no desapareguin. Els consells comarcals presten molts serveis i tenen molta utilitat

Els membres de la plataforma per la vegueria del Penedès, durant la presentació del seu projecte a Barcelona, al Col·legi de Periodistes de Catalunya, el dia 2 de desembre propassat.

pública. És el lloc natural per a mancomunat serveis. Els municipis petits sort n'han tingut", diu Corominas.

Un dels punts on hi ha acord és sobre el debat de les capitalitats de vegueria i la necessitat que ho resolgui el Parlament. "Difícilment es pot imposar una capitalitat. Cal parlar amb tots els implicats i arribar a una solució tan bona com sigui possible per a tothom", diu Marc Sanglas, d'ERC. "Aquí hi ha interessos legítims dels territoris que s'hauran de tenir en compte. No pot sortir una llei del Parlament que deixi aquesta qüestió oberta", diu Roberto Labandera, del PSC. En canvi, Lluís Corominas, de CiU, va una mica més enllà i considera la qüestió de les capitals com a secundari. "Per què la vegueria ha de tenir capital? Si la capital ha de ser un problema val més que no n'hi hagi. L'objectiu no és donar preferència a cap ciutat, sinó gestionar més bé els interessos dels ciutadans", opina Corominas.

En canvi, un dels territoris on el debat és intens és a la Vall d'Aran, fins al punt que Unitat d'Aran, partit que governa amb el PSC, ha amenaçat de trencar la coalició si el Parlament aprova aquest projecte, que preveu que aquest territori formi part de la vegueria anomenada Alt Pirineu i Aran. Roberto Labandera, diputat del PSC, es mostra convençut que el pacte amb Unitat d'Aran no es trencarà per aquest motiu, tot i que assegura que el seu partit encara no ha pres cap decisió definitiva sobre l'encaix de la Vall d'Aran: "És molt important i legítim que l'Aran tingui un reconeixement propi i nosaltres vetllarem perquè tingui un tracte especial", diu Labandera. Al seu torn, Marc Sanglas, secretari de Política Municipal d'ERC, considera que la Vall d'Aran ja disposa d'un estatus propi: "La seva especificitat ja és reconeguda. Segurament no li correspon una vegueria, però la realitat ja existeix", diu. En canvi, Lluís Corominas, responsable d'afers

territorials de CiU, considera que la Vall d'Aran no ha de ser ni vegueria ni comarca. "L'Estatut diu que l'Aran és un territori singular. No es tracta que hi hagi una vegueria més, sinó el territori de l'Aran. Si l'Aran s'integra en una vegueria no es compleix l'Estatut", diu Corominas.

Finalment, un altre dels entrebancs per al desenvolupament de la nova divisió territorial de Catalunya és la recuperació de la corporació de l'àrea metropolitana de Barcelona. "El PSC és partidari de la creació de la corporació, que fou anul·lada per Jordi Pujol, però que els 36 municipis de l'àrea metropolitana han reivindicat sempre. Això aportarà un reforç a la gestió mancomunada de diversos serveis que ja tenen alguns municipis i més capacitat d'administració local, amb capacitat fiscal. Ho veig molt positiu, perquè amb el temps aquesta estructura es podria traslladar a uns altres territoris", assenyala Roberto Labandera. En canvi, per a Lluís Corominas, de CiU, al nou mapa de vegueries l'àrea metropolitana de Barcelona no hi té sentit: "Cal que ho debatem, però segurament ens adonarem que posar 36 municipis a part no té cap sentit. Estem d'acord a gestionar en comú el territori, però hem de decidir si volem una vegueria de Barcelona o una àrea metropolitana com fa vint anys. El PSC la vol recuperar i nosaltres no és que hi siguem contraris, però no té sentit si volem fer l'encaix de la vegueria de Barcelona", assenyala Corominas.

Per tot plegat, les diferències entre els tres principals partits catalans amb relació a la divisió territorial de Catalunya fa preveure un debat intens al Parlament, si és que, finalment, el govern es decideix a aprovar-la durant aquest mes de gener. Mentre el Departament de Governació de la Generalitat de Catalunya que encapçalava Jordi Ausàs està decidit a fer el pas endavant, cada vegada se senten més veus, tant dins el govern com fora, que consideren que, tenint en compte que aquesta legislatura entra al darrer any, la millor opció seria deixar la llei de vegueries per a després de les eleccions.

Roberto Labandera (PSC): "L'encaix natural de l'Alt Penedès i el Garraf és la regió de Barcelona"

Xevi Camprubi